

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 213 с.

Автори:

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Бойчева О.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Галіта К.Ю. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Георгіу О.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Голубчикова Ю.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Гуцол А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Дарій А.М. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джусенко Т.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.В. – студент кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.П. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Калантарчук Т.І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко А.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко В.К. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Марушевська В.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Никитюк К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Попряга Ц.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пухкан Н.М. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ревунов М.С. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Самарова А.О. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ткач В.С. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тодорова К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В.В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шепель М.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шпак І.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шумська А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Юрист М.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Бойчева О.П., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів.....	7
Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств.....	13
Варналій А.О., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз рівня інфляції та його вплив на економічні показники.....	19
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження місцевих бюджетів.....	27
Стародубцева Т.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз державного боргу України.....	34
Унтілов В.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні.....	40
Калантарчук Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне прогнозування валютних курсів.....	45
Джусенко Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне спостереження банківської системи України.....	52
Марушевська В.В., Погорєлова Т.В. Історичні аспекти розвитку статистики.....	57
Пухкан Н.М., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження депозитної діяльності комерційних банків України.....	62
Ткач В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження активів комерційних банків України.....	68
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом.....	74
Іванов М.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз валютних операцій комерційних банків України.....	79
Попряга Ц.І., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження кредитної діяльності комерційних банків.....	87
Самарова А.О., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання ліквідності та платоспроможності банківської системи України.....	93
Георгіу О.А., Милашко О.Г. Валовий національний дохід як один з основних показників СНР на прикладі Іспанії.....	99
Кравченко А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз турпотоків між Україною та Великобританією.....	104

Георгіу О.А., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Іспанії та України.....	109
Голубчикова Ю.В., Милашко О.Г. Влияние Франции на развитие мировой экономики	114
Гуцол А.А., Милашко О.Г. Статистический анализ использования услуг облачных вычислений.....	119
Дарій А.М., Милашко О.Г. Аналіз використання мережі інтернет в Україні.....	128
Іванов М.П., Милашко О.Г. Характеристика підприємств, що використовували комп'ютер продовж року.....	132
Кравченко В.К., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання мережі Інтернет.....	137
Никитюк К.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж на підприємствах.....	142
Ревунов М.С., Милашко О.Г. Застосування комп'ютерних технологій для надання накладних рахунків.....	147
Тодорова К.С., Милашко О.Г. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України.....	153
Шепель М.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання соціальних медіа на підприємствах.....	159
Шпак І.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз торгівлі через комп'ютерні мережі.....	165
Шумська А.О., Милашко О.Г. Використання ІКТ для надання рахунок-фактур.....	171
Юрист М.В., Милашко О.Г. Статистичний аспект аналізу видів зовнішнього зв'язку з мережею Інтернет.....	177
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання місцевих бюджетів України.....	182
Галіта К.Ю., Погорєлова Т.В. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України та їх статистичний аналіз.....	188
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз страхового ринку в Україні.....	195
Варналій А.О., Ольвінська Ю.О. Сучасні тенденції заробітної плати в Україні.....	201

ОСОБЛИВОСТІ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ

Бойчева О. П.¹, Погорєлова Т. В.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Бойчева О. П., Погорєлова Т. В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів. У статті розкрито поняття валюти та валютного ринку. Проаналізовано динаміку валютного курсу в Україні. Показано зміну курсу гривні до світових валют за період. Відображено основні проблеми валютного ринку. Надано рекомендації для забезпечення стабілізації валютного курсу.

Ключові слова: валюта, динаміка, валютний курс, валютний ринок, проблеми, рекомендації.

Бойчева О. П., Погорєлова Т. В. Особенности статистического исследования динамики валютных курсов. В статье раскрыто понятие валюты и валютного рынка. Проанализирована динамика валютного курса в Украине. Показано изменение курса гривны к мировым валютам за период. Отражены основные проблемы валютного рынка. Даны рекомендации для обеспечения стабилизации валютного курса.

Ключевые слова: валюта, динамика, валютный курс, валютный рынок, проблемы, рекомендации.

Boycheva O. P., Pogorelova T. V. The features of the statistical study of the dynamics of exchange rates. The article deals with the concept of currency and foreign exchange market. The dynamics of the exchange rate in Ukraine is analyzed. The change of the hryvnia exchange rate to world currencies for the period is shown. The main problems of the foreign exchange market are shown. Recommendations are provided to ensure the exchange rate stabilization.

Keywords: currency, dynamics, exchange rate, currency market, problems, recommendations.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Бойчева, О. П. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів [Текст] / О. П. Бойчева, Т. В. Погорєлова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 7 – 12.

На сьогоднішній день ми живемо в досить не простих відносинах

між світовими суспільствами. Держави, їх уряди та суб'єкти економічної діяльності постійно взаємодіють між собою. З розвитком міжнародних відносин та поширенні глобалізації, державні економіки все більше інтегруються в світову економічну систему.

Як відомо, ринки економічних відносин обслуговуються грошима – специфічним товаром, що має властивість обмінюватись на будь-який інший товар, тобто є загальним еквівалентом [4, ст. 10]. Але виявляється, що в різних країнах, різних національностях даний еквівалент різний. Саме тому економісти вводять в науку таке поняття, як валюта – будь-які грошові кошти, формування та використання яких прямо чи опосередковано пов'язано з зовнішньоекономічними відносинами [4, ст. 252].

Дана стаття розкриває всю інформацію, яку необхідно знати про поняття валюти в структурованому вигляді, а також статистичне дослідження валютного курсу української гривні за останні роки.

Валюта – це іноземні грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, а також у вигляді записів на рахунках, тобто валюта записів [1, с.235]. Валюта існує у двох проявах – однієї держави та міжнародна колективна валюта (наприклад, арабський розрахунковий динар Арабського валютного фонду, євро – валюта Європейського Союзу).

Важливою характеристикою валюти є валютний курс. Валютний курс – це вартість грошової одиниці однієї країни, виражена в грошових одиницях іншої країни. Валютний курс є важливим показником економічного розвитку країни, який відіграє роль індикатора валютного сектору фінансового ринку. Для учасників обміну, валютний курс служить коефіцієнтом перерахунку однієї валюти в іншу, проте його економічним змістом є купівельна спроможність валют, яка виражає середні національні рівні цін на товари, послуги та інвестиції.

При встановленні офіційного валютного курсу гривні важливу роль відіграють результати торгів на Українській міжбанківській валютній біржі (УМВБ). Офіційний курс валюти встановлюється НБУ за результатами торгів УМВБ.

Процедура формування рівня валютних курсів називається валютним котируванням. Повне валютне котирування означає, що встановлюється курс покупки і курс продажу. Різниця між курсом покупки і курсом продажу називається курсовою маржею і є джерелом прибутку для суб'єкта, що здійснює валютне котирування. Валютне котирування має такі основні види:

- пряме котирування (американський варіант) – визначає, скільком одиницям національної валюти відповідає 10, 100 і т.д. одиниць іноземної валюти, тобто базою котирування є іноземна валюта;

- обернене котирування (європейський варіант) – визначає, скільком одиницям іноземної валюти відповідає 10, 100 і т.д. одиниць

національної валюти, тобто базою котирування є національна валюта.

Статистичний аналіз валютних курсів можна здійснювати для різних валют в динаміці, а також для однієї валюти в статистиці, виходячи з її котирування в різних секторах ринку в один і той самий момент часу.

Головним валютним курсом у країні виступає офіційний курс, що встановлюється та підтримується державними органами. Він використовується під час здійснення всіх операцій з продажу та купівлі іноземної валюти, у бухгалтерському обліку всіх операцій, що здійснюються в іноземній валюті, у розрахунках з бюджетом та митницею. Офіційний валютний курс використовують усі резиденти та нерезиденти, що діють на території України, незалежно від форми власності та господарювання, видів валютних операцій та видів товарів чи послуг.

Статистичне вивчення динаміки валютних курсів забезпечує вирішення таких завдань: аналіз попереднього розвитку та динамічних змін валютних курсів; дослідження випадковості руху валютних курсів; попереднє виявлення і аналіз основної тенденції змін валютних курсів. Для характеристики змін у часі валютних курсів використовують аналітичні показники рядів динаміки: темп зростання, темп приросту, середній темп зростання та ін. Оскільки, такі грошові одиниці, як долар США, євро та російський рубль є основними валютними курсами котирування гривні, то розглянемо їх динаміку починаючи з 2010 року. Зауважимо, що Національний банк України надає інформацію про стан валютного курсу щодня, тому використаємо курс гривні до іноземної валюти в середньому за рік. Відобразимо динаміку курсу гривні до основних світових валют у 2010-17 рр. (рис.1).

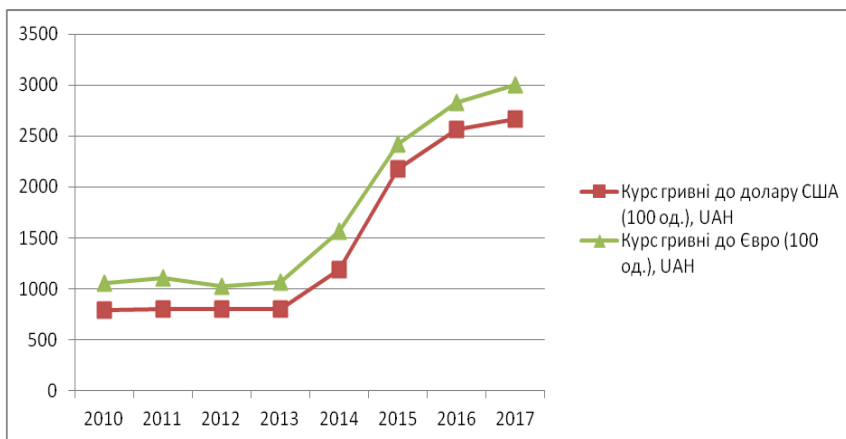

Рис.1. Динаміка валютного курсу гривні до євро та долару США (100 од.)

У 2017 році порівняно з 2010 роком, курс гривні у відношенні до

долара США збільшився на 1868,02 грн (у розрахунку на 100 дол.), або на 235,4%. За досліджуваний період, тобто за 2010-2017 рр. максимальний курс гривні до іноземної валюти – долар США (у розрахунку на 100 од.) відбувся 26.02.2015, вартість якого становила 3001,02 грн. При чому, був зафіксований мінімальний курс, який відбувся 31.08.2010, вартість 100 доларів склала 788,61 грн.

Розрахувавши динаміку у 2017 році порівняно з 2010 роком, можна сказати, що вартість 100 євро збільшилась на 1945,41 грн., або на 184,3%. За аналізований період, максимальний курс був зафіксований 26.02.2015, і який склав 3404,95 грн, а мінімальний курс був 09.06.2010, тобто вартість 100 євро становила 945,73 грн.

Проаналізувавши динаміку у 2017 році порівняно з 2010 роком, можна сказати, що вартість 10 рублів збільшилась на 1,95 грн, або на 74,7%. Максимальний курс гривні у відношенні до 10 од. Російського рубля був 26.02.2015, вартість якого склала 4,79 грн, а мінімальний курс був зафіксований 05.02.2014 і який склав 2,25 грн.

Розглянемо динаміку вартості 10 Російських рублів у 2010-2017 рр. (рис. 2).

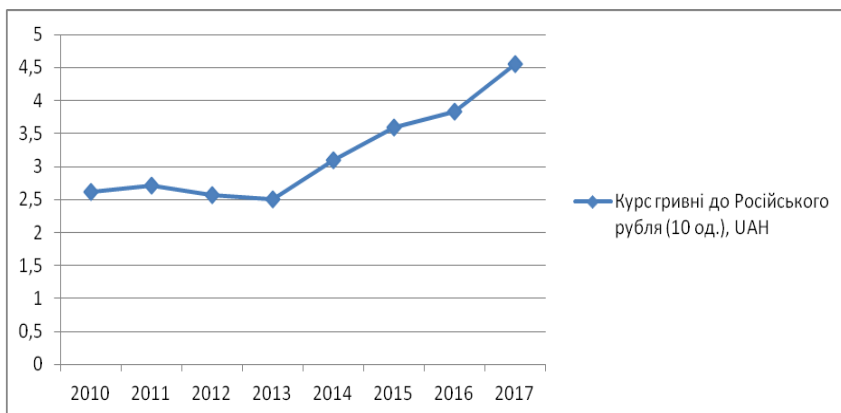

Рис.2. Динаміка валютного курсу гривні до Російського рубля (10 од.).

Загалом, за аналізований період, тобто з 2010 року до 2016 року, курс гривні у відношенні до валюти долар США, євро та Російський рубль, був стабільним до 2013 року, проте, у 2013 році відбувся різкий підйом, який продовжується і далі.

З розвитком міжнародних відносин, валютний ринок, як сегмент грошового ринку, відіграє все більшу роль та проводить все більший вплив на економіку кожної країни. А валютний курс національної грошової одиниці до іноземних (саме валютних) виражає місце даної країни в світі, її стабільність та могутність.

Валютний курс сьогодні виконує досить важливі функції, одними з яких є: забезпечення взаємного обміну валютами при торгівлі товарами, послугами, при русі капіталів і кредитів між країнами, використовується для порівняння цін світових та національних ринків, а також вартісних показників різних країн, виражених в національних чи іноземних валютах, використовується для періодичної переоцінки рахунків в іноземній валюті компаній та банків, а також виражає перерозподіл національного продукту між країнами.

Що стосується України, то за часи її незалежності валютний ринок нашої держави залишається ще молодим, який постійно розвивається, а валютний курс встиг пройти тернистий шлях від плаваючого до фіксованого з подальшим переходом до керованого плаваючого курсу. З роками незалежності гривня по відношенню до долара стає все дешевшою, а вартість долара, виражена у гривнях, збільшується і збільшується. За досліджуваний період, тобто у 2017 році порівняно з 2010 роком вартість 100 дол. США збільшилась в 3,354 рази. Знецінення гривні відбувається не тільки у порівнянні з дол. США, а також з євро, російським рублем, а також у порівнянні з іншими валютами.

Серед основних чинників, які впливають на становлення валютного курсу, можна назвати такі:

- зростання національного доходу,
- темпи інфляції,
- стан платіжного балансу,
- різниця процентних ставок у різних країнах,
- діяльність валютних ринків та спекулятивні валютні операції,
- ступінь використання певної валюти на євrorинку і в міжнародних розрахунках,
- ступінь довіри до валюти на національному та світовому ринках,
- валютна політика,
- ступінь розвитку фондового ринку.

Першочерговим завданням нашої держави має бути забезпечення стабільності національної грошової одиниці. Стабільна національна валюта держави – це ознаки її економічної і політичної стабільності, авторитету у світі і благополуччя її громадян. Наша держава вже на початку свого існування зіткнулася з труднощами пов'язаними з утриманням стабільності своєї валюти. Ми пережили гіперінфляцію, великі стрибки цін та знецінення зароблених грошей.

Вивчення та аналіз факторів що впливають на стабільність, вживання необхідних заходів повинне вивести національну економіку з кризи та забезпечити економічне зростання держави. Основним із методів зміцнення української національної валюти повинна стати ефективна урядова антиінфляційна політика, яка повинна виразитись в осмисленому

і чітко продуманому державному контролю та регулюванню цін, обмінного курсу та реальної ціни національної валюти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підгорний, А. З. Статистика ринків: навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова. - Одеса: Атлант, 2014. – 408 с.
2. Статистика. Курс лекцій для студентів II-III курсів усіх форм навчання всіх спеціальностей (Відп. за випуск К.Д. Семенова. – Одеса: ОДЕУ, ротاپронт, 2011 р. - 140 с.)
3. Матеріали НБУ: публікації – режим доступу: [http // www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
4. Гроші та кредит: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / М. І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. – К.: кнеу, 2002. – 598 с.
5. Погорелова Т.В. Статистична складова оцінки грошово-кредитної політики України / Т.В. Погорелова, Т.С. Корольова // Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: Монографія // За ред. канд. економ. наук, професора А.З. Підгорного – Одеса: Атлант, 2012. – С. 111-124.
6. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монография. - 2013. – С. 211-256.
7. Погорелова Т.В. Статистическая оценка государственных финансов на региональном уровне / Т. В. Погорелова // II International Scientific Conference Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development: Conference Proceedings, Part II, June 23th, 2017. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. Pages 67-70.
8. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОРМ Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

